

Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia

NÁVRH

Podklad pre Monitorovací výbor pre Operačný program

**Kvalita životného prostredia v rámci písomného
rozhodovacieho procesu (rozhodovanie per rollam) č. 17**

Návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 11)

Členom MV sa predkladá na schválenie
(článok 10 ods. 2 štatútu MV)

Ministerstvo životného prostredia SR („MŽP SR“), ako riadiaci orgán („RO“) pre Operačný program Kvalita životného prostredia („OP KŽP“ alebo „operačný program“) navrhuje a predkladá členom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP („monitorovací výbor“) na schválenie zmenu operačného programu. Navrhovaná zmena OP KŽP (verzia 11) predstavuje svojím charakterom zmenu tých prvkov operačného programu, ktoré podliehajú schváleniu Európskou komisiou („EK“). **Návrh zmeny OP KŽP sa vykonáva v rámci procesu mobilizácie zdrojov na podporu opatrení v súvislosti s dopadmi šírenia COVID-19.** Tento proces je koordinovaný Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu („ÚPVII“), ako Centrálnym koordinačným orgánom („CKO“).

Cieľ a zameranie návrhu zmeny OP KŽP

Hlavným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 11) je **podpora opatrení na boj s pandémiou COVID-19 a jej dôsledkami**. Predmetná zmena tak reflektuje na krízovú situáciu spôsobenú pandémiou COVID-19, ktorá vznikla náhle a zasiahla aj Slovenskú republiku („SR“). Jej dôsledkom je útlm hospodárskej aktivity s rizikom nepriaznivého dopadu na zamestnanosť a zamestnancov. Zároveň sú potrebné dodatočné verejné zdroje na podporu zdravotníckeho systému a iných činností, ktoré priamo súvisia s vypuknutím pandémie.

EK zareagovala na vzniknutú situáciu prijatím dvoch legislatívnych balíkov za účelom poskytnutia maximálnej flexibility využitia Európskych štrukturálnych a investičných fondov („EŠIF“) v členských krajinách EÚ na zmiernenie negatívnych dôsledkov vzniknutej pandémie.¹ Zmenami nariadení týkajúcich sa EŠIF sa zvýšila flexibilita pri zmenách operačných programov a zaviedla sa možnosť presunov finančných zdrojov medzi jednotlivými fondami, čo dovtedy nebolo možné.

V reakcii na vznik bezprecedentnej situácie na Slovensku spôsobenej pandémiou COVID-19 pristúpil ÚPVII k mobilizácii zdrojov EŠIF s cieľom zabezpečiť finančnú podporu opatrení na zmiernenie jej dôsledkov.

Pôvodná úvaha CKO smerovala k tomu, aby sa všetky zdroje operačných programov, ktoré nie sú zazmluvnené alebo schválené rozhodnutím o poskytnutí nenávratného finančného príspevku („NFP“), využili na boj s dôsledkami pandémie COVID-19 a za týmto účelom sa vykonala aj realokácia medzi operačnými programami.

RO pre OP KŽP však, aj napriek situácii spôsobenej pandémiou COVID-19, nepovažoval za možné realokovať na opatrenia na boj s pandémiou COVID-19 všetky zdroje OP KŽP, ktoré nie sú zazmluvnené alebo alokované na schválené žiadosti o NFP, keďže zdroje Kohézneho fondu (v prípade prioritnej osi 1 a časti prioritnej osi 2) slúžia na podporu aktivít zameraných na plnenie požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia. Podobne aj zdroje Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci prioritnej osi 4 slúžia na dosiahnutie cieľov v oblasti zvyšovania energetickej efektívnosti.

¹ Dňa 30. marca 2020 bolo schválené nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v zdravotníckom systéme členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19;

Dňa 23. apríla 2020 bolo schválené nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/558, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19.

Dňa 28. apríla 2020 vláda SR uznesením č. 257/2020 schválila materiál „*Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov*“, ktorý predložil ÚPVII v spolupráci s MF SR po bilaterálnych stretnutiach s jednotlivými ministerstvami. Predmetným uznesením vlády SR bolo RO pre OP KŽP uložené:

- zabezpečiť realokáciu finančných prostriedkov vo výške **137,25 mil. €** (z Kohézneho fondu) v rámci OP KŽP z prioritnej osi 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry („PO 1“) a prioritnej osi 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami („PO 2“) do Operačného programu Ľudské zdroje, prioritnej osi 3 Zamestnanosť (Európsky sociálny fond) a
- zabezpečiť realokáciu finančných prostriedkov vo výške **90 mil. €** (z Európskeho fondu regionálneho rozvoja) z prioritnej osi 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch („PO 4“) OP KŽP do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, prioritnej osi 11 Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP a prioritnej osi 12 Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji **v termíne do 31. mája 2020.**

RO pre OP KŽP v súlade s vyššie uvedenými úlohami vypracoval návrh zmeny OP KŽP (verzia 11) a predkladá ho na schválenie.

Návrh zmeny OP KŽP na verziu 11 vychádza z **aktuálneho stavu finančnej implementácie OP KŽP.**

Zazmluvnené projekty a schválené ŽoNFP v rámci PO 1 a PO 2 predstavujú sumu 1,069 mld. €, čo je 57,49 % z alokácie PO 1 a PO 2. Značná časť finančných prostriedkov v sume 560,695 mil. € je alokovaná vo vyhlásených otvorených výzvach (pričom v ich rámci už boli predložené ŽoNFP v sume 347,838 mil. €, o ktorých prebieha konanie). Ďalšie ŽoNFP v sume 18,451 mil. € sú ešte v konaní v rámci výziev, ktoré sú už uzatvorené. To spolu predstavuje ďalších 31,12 % z alokácie PO 1 a PO 2. Celkový voľný objem alokácie v PO 1 a PO 2 predstavuje sumu 212,078 mil. €, t. j. 11,39 % z alokácie PO 1 a PO 2.

V rámci PO 4 sú zazmluvnené projekty a schválené ŽoNFP v sume 626,729 mil. €, čo je 71,40 % z alokácie PO 4. Finančné prostriedky v sume 32,729 mil. € sú alokované vo vyhlásených otvorených výzvach (pričom v ich rámci boli predložené ŽoNFP v sume 125,548 €, o ktorých prebieha konanie). Ďalšie ŽoNFP v sume 98,314 mil. € sú ešte v konaní v rámci výziev, ktoré sú už uzatvorené. To spolu predstavuje ďalších 14,93 % z alokácie PO 4. Celkový voľný objem alokácie v PO 4 predstavuje sumu 120 mil. €, t. j. 13,67 % z alokácie PO 4.

Prehľad aktuálneho stavu finančnej implementácie OP KŽP za zdroj EÚ (k 24. 4. 2020)

Prioritná os	Celková alokácia	Zazmluvnené a schválené žiadosti o NFP (zmluvy o NFP s prijímateľmi + rozhodnutia o schválení žiadostí o NFP)	Žiadosti o NFP v konaní (v uzavretých výzvach)	Zostatky vo vyhlásených - otvorených výzvach / (z toho predložené žiadosti o NFP v konaní v otvorených výzvach)	Voľný objem alokácie (nepokryté výzvou)
PO 1	1 568 013 361	955 250 106	18 272 260	430 810 812 (296 370 158)	163 680 183
PO 2	293 098 900	114 638 794	178 883	129 883 880 (51 468 026)	48 397 343
PO1 + PO 2	1 861 112 261	1 069 888 900	18 451 143	560 694 692 (347 838 184)	212 077 526
PO 4	877 772 813	626 729 212	98 313 646	32 729 955 (125 548 017)	120 000 000

Stručná charakteristika návrhu zmeny OP KŽP (verzia 11)

Stanovený cieľ zmeny OP KŽP (verzia 11) podporiť opatrenia na boj s pandémiou COVID-19 a jej dôsledkami bude realizovaný nasledujúcim spôsobom:

- priame zavádzanie podpory opatrení na boj s epidémiou COVID-19 v rámci aktivít prioritnej osi 3 *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy* („PO 3“);
- realokácie z PO 1 a PO 2 OP KŽP do Operačného programu Ľudské zdroje na podporu „kurzarbeit“ ako opatrenia na zmiernenie dôsledkov epidémie COVID-19 a z PO 4 OP KŽP do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, kde budú podporené opatrenia na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 v prostredí malých a stredných podnikov.

Z PO 1 *Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry* sa zdroje Kohézneho fondu (KF) v sume cca 69,53 mil. € a z PO 2 *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami* zdroje KF v sume cca 67,72 mil. € realokujú do Operačného programu Ľudské zdroje na podporu opatrení v reakcii na epidémiu COVID-19 („Kurzarbeit“), ktoré sa do OP ĽZ zavádzajú.

Priamo v prioritných osiach 1 a 2 OP KŽP sa opatrenia v reakcii na epidémiu COVID-19 nezavádzajú.

Objem zdrojov (137,25 mil. €), ktorý je navrhovaný na realokáciu z prioritných osí 1 a 2, bol identifikovaný na základe internej analýzy stavu implementácie OP KŽP, s uplatnením nasledujúcich zásad:

- zdroje sa alokujú iba v takých objemoch a prípadoch, aby nedošlo k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov výstupu alebo jej prípadné zníženie bolo zanedbateľné;
- primárne sa realokujú „voľné“ zdroje, t. j. disponibilná alokácia na určitý špecifický cieľ („ŠC“), ktorá nie je ani zazmluvnená, ani na ňu nie sú vydané rozhodnutia o schválení žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP), ani na ňu nie sú predložené žiadosti o NFP;
- realokácie sa netýkajú výziev zameraných na podporu aktivít, ktoré prispievajú k plneniu tých ukazovateľov výstupu, kde ešte na základe zazmluvnených projektov alebo iných vyhlásených výziev nie je predpoklad dosiahnutia ich cieľových hodnôt;
- realokujú sa teda iba finančné prostriedky z výziev (vyhlásených alebo plánovaných), ktoré sa nevzťahujú k ukazovateľom, ktorých hodnoty neboli ešte dosiahnuté (t. j. hodnoty merateľných ukazovateľov programu, k plneniu ktorých by tieto výzvy prispeli, sú už dosiahnuté na základe zazmluvnených projektov z iných výziev);
- realokujú sa voľné zdroje iba z tých výziev, ktoré sú dlhodobo otvorené a vyznačujú sa nízkou mierou dopytu zo strany žiadateľov.

Po zohľadnení uvedených zásad boli identifikované finančné prostriedky, ktoré je možné realokovať na podporu opatrení proti dôsledkom pandémie COVID-19, v sume 69,5 mil. € z PO 1 a v sume 67,7 mil. € z PO 2, čo je spolu 7,37 % z alokácie PO 1 a PO 2.

V prípade PO 1 zmenou OP KŽP nebudú dotknuté cieľové hodnoty ukazovateľov výstupu, t. j. nedôjde k ich zníženiu. V PO 2 sa predpokladá zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa výstupu CO20 „Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“, avšak iba vo veľmi malej miere - 1,3 % oproti jej súčasnej hodnote (t. j. o 140 osôb zo súčasných 10 615 osôb).²

Z dôvodu zníženia alokácie v rámci týchto dvoch prioritných osí však dochádza k úprave cieľovej hodnoty finančného ukazovateľa – F0002 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ („F0002“), a to v prípade PO 1 z pôvodných 1 950 733 808 € na sumu 1 854 758 797 € a v prípade PO 2 z pôvodných 344 822 236 € na sumu 265 154 281 €.

K oblastiam, z ktorých v súlade s internou analýzou nedochádza k realokácii finančných prostriedkov, patrí vodné hospodárstvo, odpadové hospodárstvo a sanácia environmentálnych záťaží.

Dôvodmi tohto kroku sú:

- náročné požiadavky, ktoré je v týchto oblastiach potrebné splniť v súlade s právnymi predpismi EÚ a zároveň

² Alokácia výzvy č. 21 sa znižuje z pôvodnej sumy 185 338 368 € o 19 804 148 €. Merná investičná náročnosť pri zazmluvnených projektoch je vo výške cca 16 000 €/os. Na naplnenie hodnoty ukazovateľa (zostatok cieľovej hodnoty je vo výške 3 955 osôb) je potrebné mať ešte 63,28 mil. €. V súčasnosti je však voľná alokácia výzvy č. 21 len vo výške 61 034 136 €, teda nepokrytý rozdiel predstavuje sumu 2 245 864 €, na ktorú pri zachovanej mernej investičnej náročnosti pripadá 140 osôb. Navrhované zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa „počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany chránených pred povodňami“ je teda 140 osôb.

- dostatočná absorpčná kapacita v podobe záujmu žiadateľov a objemu projektov, ktoré je možné do konca programového obdobia v týchto oblastiach zrealizovať.

Zdroje v oblasti vodného hospodárstva je potrebné zachovať vzhľadom na záväzky SR vyplývajúce zo Zmluvy o pristúpení k EÚ, ktoré sa týkajú plnenia požiadaviek smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd, najmä zabezpečenia odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 ekvivalentných obyvateľov („EO“). Disponibilné zdroje sú potrebné aj v rámci výzvy (č. 43) zameranej na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd (oblasť Žitného ostrova). Ponechať je treba aj finančné zdroje na monitorovanie vôd.

Ďalšou oblasťou, z ktorej vyplývajú pre SR environmentálne záväzky a preto je potrebné na ňu ponechať finančné zdroje, je odpadové hospodárstvo. Pretrvávajúcim problémom SR v tejto oblasti je vysoká miera skládkovania odpadov, a to predovšetkým komunálnych odpadov. Slovensku hrozí, že nesplní ciele vyplývajúce z Rámcovej smernice o odpade týkajúce sa dosiahnutia 50 % miery recyklácie komunálnych odpadov do roku 2020. Je preto nevyhnutné, aby bolo z OP KŽP naďalej zabezpečené financovanie projektov, ktoré prispievajú k plneniu uvedeného cieľa. Ide predovšetkým o kontinuitu v podpore projektov v oblasti zhodnocovania odpadov, najmä biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, prostredníctvom budovania kompostární, o ktoré je zo strany miest a obcí vysoký záujem, ako aj v podpore budovania zariadení na mechanicko-biologickú úpravu zmesového komunálneho odpadu, prispievajúcich k znižovaniu množstva komunálnych odpadov ukladaných na skládky

Treťou oblasťou, ktorej zdroje bolo potrebné zachovať, je oblasť environmentálnych záťaží („EZ“). Na území SR sa ešte stále nachádza veľa EZ, ktoré sú hrozbou nielen pre životné prostredie, ale aj pre zdravie obyvateľov. V prípade, keď pôvodca EZ nie je známy alebo zanikol a povinnú osobu nie je možné určiť, povinnosť zabezpečiť sanáciu EZ prechádza na štát, t. j. na ministerstvo určené uznesením vlády SR. Vo väčšine prípadov bola povinnosť zabezpečiť sanáciu týchto EZ uložená MŽP SR, a preto je nutné, aby ministerstvo disponovalo dostatočnými zdrojmi na ich sanáciu. Z tohto dôvodu RO už opakovane navyšoval alokáciu pre túto oblasť, a to v rámci predchádzajúcich zmien OP KŽP na verziu 7 a na verziu 9.

Potenciál na presun voľných finančných prostriedkov v celkovej výške 137 250 000 € (zdroj EÚ) bol identifikovaný v oblasti protipovodňovej ochrany, kvality ovzdušia a ochrany prírody. Aj tieto oblasti sú z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy EÚ, ktoré v nich SR musí plniť, dôležité. Avšak portfólio projektov, ktoré sú pripravené na realizáciu, nie je dostatočné na pokrytie voľných zdrojov. To platí pre oblasť ochrany prírody a protipovodňovej ochrany. V oblasti zlepšenia kvality ovzdušia zas došlo k úsporám zdrojov v rámci už uzavretých výziev a je predpoklad dosiahnutia cieľových hodnôt ukazovateľov, takže bola identifikovaná možnosť presunu týchto voľných finančných zdrojov.

Ťažisková suma 67 717 762 € bude realokovaná z PO 2, ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy (oblasť protipovodňovej ochrany) a predstavuje 49 % z celkovej realokovanej sumy KF. V rámci PO 1 dôjde k realokácii zo ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality (oblasť kvality ovzdušia) v sume 51 704 821 €, čo predstavuje 38 % s celkovej realokovanej

sumy KF. Zvyšných 13 %, čiže 17 827 417 € bude presunutých z PO 1 ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000 (oblasť ochrany prírody).

V PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy sa priamo budú podporovať opatrenia na boj s epidémiou COVID-19. Za mimoriadnu udalosť bude považovaná aj pandémia COVID-19 a v tomto zmysle bude doplnený aj predmet podpory prioritnej osi 3. Podporovať sa budú výdavky v rámci Integrovaného záchranného systému, ako napr. dekontaminačné jednotky, prístroje na dezinfekciu, stany, ako aj osobné ochranné pracovné prostriedky a technika.

Na tieto opatrenia budú využité disponibilné voľné zdroje prioritnej osi 3, takže alokácia prioritnej osi 3 zostáva nezmenená, t. j. nezvyšuje sa (realokáciou z iných prioritných osí OP KŽP). Na financovanie opatrení na boj s epidémiou COVID-19 bude použitá zostatková alokácia výzvy č. 31 – 13 mil. €, prípadné ďalšie zdroje z uzavretej výzvy č. 27 a možnosť je využiť ešte ďalších 38 mil. €.

V prípade prioritnej osi 3 taktiež nedôjde k zníženiu pôvodných cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu.

Z PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch sa realokujú zdroje Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 90 mil. € do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, prioritnej osi 11 Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP a prioritnej osi 12 Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji. Týmto zdrojmi budú podporené opatrenia na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 v prostredí malých a stredných podnikov.

Priamo v prioritnej osi 4 OP KŽP sa opatrenia v reakcii na epidémiu COVID-19 nezavádzajú.

V tomto prípade sa taktiež realokujú „voľné“ zdroje, t. j. disponibilná alokácia na určitý ŠC, ktorá nie je ani zazmluvnená, ani na ňu nie sú vydané rozhodnutia o schválení ŽoNFP, ani na ňu nie sú predložené žiadosti o NFP, resp. ani nie je pokrytá výzvami. Zo zdrojov alokovaných vo výzvach dochádza k realokácii iba v prípadoch výziev s nízkou absorpčnou kapacitou.

Predmetná realokácia finančných prostriedkov sa dotkne troch ŠC, čo sa vzhľadom na definovanú investičnú náročnosť prejaví v nižšom objeme zdrojov pre naplnenie cieľových hodnôt niektorých dotknutých ukazovateľov výstupu. Z tohto dôvodu vzniká potreba zmeny cieľových hodnôt viacerých ukazovateľov.

- V prípade prioritných osí 1, 2 a 4 dochádza k finančným zmenám (zmenám finančného plánu).

Zároveň sa v OP KŽP (verzia 11) vykonávajú súvisiace zmeny vo finančných tabuľkách, ako aj niektoré ďalšie zmeny v jeho textovej časti (napr. úprava ukazovateľov v rámci PO 4). V rámci všetkých prioritných osí / kategórií regiónov OP KŽP (z Kohézneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja) dochádza v zmysle článku 25a všeobecného nariadenia aj k uplatneniu miery spolufinancovania vo výške 100 %. Táto miera spolufinancovania sa týka účtovného roka, ktorý sa začína 1. júla 2020 a končí 30. júna 2021. Táto zmena je vyznačená len v tabuľke 18a v systéme SFC2014.

Riadiaci orgán pre OP KŽP tým v rámci zmeny OP KŽP uplatnil odporúčanie Ministerstva financií SR k aplikovaniu čl. 25a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 558/2020 (zo dňa 23. 4. 2020), ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 a (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych fondov a investičných fondov v reakcii

na výskyt ochorenia COVID-19. Článkom 25a) sa zavádza možnosť uplatnenia miery spolufinancovania zo zdroja EÚ vo výške 100 % za 7. účtovný rok. Preplácanie zo zdroja EÚ vo výške 100 % sa vzťahuje na úroveň EK – certifikačný orgán, nie certifikačný orgán – platobná jednotka, ani platobná jednotka – prijímateľ.

Ministerstvo financií SR odporúčalo riadiacemu orgánu pre OP KŽP, ktorý pripravuje revíziu operačného programu v dôsledku realokácií schválených uznesením vlády SR č. 257/2020, v maximálnej miere využiť toto opatrenie vo všetkých prioritných osiach operačného programu.

Využitím tohto opatrenia dôjde k zvýšeniu likvidity finančných prostriedkov na účtoch certifikačného orgánu, ktorá bude slúžiť na zabezpečenie úhrad schválených súhrnných žiadostí o platbu do príjmov príslušných kapitol. Uplatnenie spolufinancovania zo zdroja EÚ vo výške 100 % je efektívnym nástrojom na eliminovanie dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19, keďže aj rozpočet SR bol náhle a významne zaťažený výdavkami verejných investícií potrebných napr. v systémoch zdravotnej starostlivosti a iných odvetviach hospodárstva.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP (verzia 11) je vypracovaný v súlade s článkom 30 ods. 1 a čl. 96 odsek 10 všeobecného nariadenia.

Pred predložením návrhu zmeny OP KŽP členom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP riadiaci orgán tiež overoval, či je potrebné posudzovanie navrhovanej zmeny OP KŽP z hľadiska jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie (proces SEA). Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie MŽP SR vo svojom stanovisku v tejto veci uviedol, že na základe § 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) strategické dokumenty, ktorých jediným účelom je obrana, civilná ochrana, finančné alebo rozpočtové plány, podliehajú výnimke z tohto zákona. Vzhľadom na to, že realokácie finančných prostriedkov z OP KŽP do iných operačných programov sú výlučne za účelom účinnej ochrany života, zdravia a majetku pred následkami pandémie COVID-19, pričom poslaním civilnej ochrany je podľa zákona 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov chrániť život, zdravie a majetok a utvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenej mimoriadnej situácie, tieto realokácie sú podľa zákona o posudzovaní vplyvov chápané ako zmena strategického dokumentu, na ktorú sa priamo vzťahuje výnimka uvedená v § 1 ods. 2 písm. a) zákona. Uvedený prístup je taktiež v súlade s usmernením Generálneho riaditeľstva pre životné prostredie Európskej Komisie (DG ENVI), ktoré sa od vypuknutia pandémie COVID 19 viackrát vyjadrilo, že vzhľadom na skutočnosť, že COVID 19 bol vyhlásený generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie za pandémiu, na ktorú sa vzťahuje mechanizmus civilnej ochrany EÚ (EU Civil Protection Mechanism), zmeny operačných programov zamerané na prerozdelenie finančných prostriedkov v reakcii na pandémiu COVID 19 môžu byť chápané ako zmeny strategických dokumentov, ktorých jediným účelom je civilná ochrana – „civil emergency“ v zmysle článku 3.8 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“).

Aj keď predkladaná zmena OP KŽP (verzia 11) nepodlieha posudzovaniu z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie (t. j. procesu SEA), odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie MŽP SR odporučil vypracovať doložku jej vplyvov na životné prostredie s uvedením zmien v strategickom dokumente a ich dopadov na životné prostredie. Predmetná doložka je prílohou tohto podkladu pre Monitorovací výbor pre OP KŽP.

V zmysle čl. 110 ods. 2 e) všeobecného nariadenia monitorovací výbor skúma a schvaľuje všetky návrhy RO na zmenu OP KŽP. Z tohto dôvodu sa členom monitorovacieho výboru predkladá návrh zmeny OP KŽP na verziu 11 na schválenie. Vzhľadom na časovú naliehavosť potreby prijatia rozhodnutia výboru k navrhovanej zmene OP KŽP, ktorou je riadne odôvodnená mimoriadna situácia spôsobená pandémiou COVID-19, sa navrhovaná zmena operačného programu predkladá v súlade s článkom 10 odsek 2 Štatútu monitorovacieho výboru a článkom 5 odsek 10 Rokovacieho poriadku monitorovacieho výboru na schválenie monitorovaciemu výboru formou písomného rozhodovacieho procesu *per rollam*.

Všetky zmeny sú pre úplnosť a prehľadnosť vyznačené formou sledovania zmien v navrhovanom dokumente OP KŽP aktualizovanom na verziu 11, ktorý tvorí prílohu tohto materiálu.

Po schválení návrhu zmeny OP KŽP (verzia 11) monitorovacím výborom bude tento návrh predložený na schválenie EK.

Východiská a zdôvodnenie návrhu zmeny OP KŽP

Návrh úpravy OP KŽP vzťahujúci sa ku Kohéznemu fondu - prioritnej osi 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry a k prioritnej osi 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

V rámci realokácie z PO 1 sa rozhodujúci podiel z realokovanej sumy zdrojov presúva zo ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality a iba malá časť zo ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000. V prípade PO 2 dochádza k realokácii zdrojov z aktivít na podporu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami viazaných na vodný tok, ako aj mimo vodných tokov.

Špecifický cieľ	Suma zníženia	%-ny podiel zníženia na celkovej sume realokácie z KF
1.4.1	51 704 821,00	38%
1.3.1	17 827 417,00	13%
2.1.1	67 717 762,00	49%
Spolu	137 250 000,00	

V procese identifikácie zdrojov navrhnutých na realokáciu z prioritných osí 1 a 2 bolo uplatnené kritérium, že zdroje sa alokujú iba v takých objemoch a prípadoch, aby nedošlo k zníženiu cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu prioritnej osi.

Nižšie sú uvedené údaje so zameraním na tie špecifické ciele, z ktorých sa realokujú zdroje.

PRIORITNÁ OS 1 – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

Zdroje alokované na ŠC: 209 589 647 €

Zostatok alokácie (nepokrytej zazmluvnenými projektmi ani vyhlásenými otvorenými výzvami): **24 085 288 €**

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- Počet podporených zariadení stredných a veľkých stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia za účelom zníženia emisií
- Počet podporených akreditovaných odberných miest NMSKO

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Počet aplikovaných modulov NEIS podľa požiadaviek na informovanie verejnosti a reportingových povinností
stanovená hodnota v OP: 3
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **3**
- Inštalovaný výkon nízkoemisných zariadení nahradzujúcich zastarané spaľovacie zariadenia na výrobu tepla na vykurovanie (MW)
stanovená hodnota v OP: 104
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **103,95**

Otvorená výzva, ktorou dôjde k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet aplikovaných modulov NEIS podľa požiadaviek na informovanie verejnosti a reportingových povinností“:

- výzva č. 25 zameraná na skvalitňovanie monitorovania ovzdušia, s alokáciou 37 000 000 €.

Disponibilné zdroje na túto výzvu, v ktorej žiadateľom bude rezortná organizácia Slovenský hydrometeorologický ústav, je potrebné ponechať.

Taktiež sú ponechané zdroje na plánovanú výzvu (v septembri 2020) na aktivitu *Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia (skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií)* s alokáciou 2 000 000 €.

Otvorené výzvy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Inštalovaný výkon nízkoemisných zariadení nahradzujúcich zastarané spaľovacie zariadenia na výrobu tepla na vykurovanie (MW)“:

- výzva č. 55 zameraná na náhradu zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach za nízkoemisné (s výnimkou OZE) s alokáciou 30 000 000 € - **v tejto výzve už je v konaní žiadosť o nenávratný finančný príspevok predložená Slovenskou agentúrou životného prostredia, prostredníctvom ktorej je predpoklad dosiahnutia cieľovej hodnoty ukazovateľa;**

- výzva č. 45 zameraná na náhradu zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách s alokáciou 30 000 000 € - výzva sa vyznačuje nízkym záujmom žiadateľov, objem ŽoNFP schválených alebo v konaní je necelých 400 000 €, takže vzhľadom na to, že je predpoklad dosiahnutia cieľovej hodnoty ukazovateľa programu prostredníctvom výzvy č. 55, **zostatok zdrojov z výzvy č. 45 v sume 29 619 533 € je možné realokovať na opatrenia súvisiace s epidémiou COVID-19.**

Zostatok zdrojov tohto špecifického cieľa nepokrytých výzvami v sume 24 085 288 € po jeho znížení o 2 000 000 € na plánovanú výzvu na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, spolu so zostatkom zdrojov z výzvy č. 45 v sume 29 619 533 €, t.j. celkom 51 704 821 €, je možné realokovať na opatrenia súvisiace s epidémiou COVID-19.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Zdroje alokované na ŠC: 129 322 659 €

Zostatok alokácie (nepokrytej zazmluvnenými projektmi ani vyhlásenými otvorenými výzvami): **16 966 985 €**

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- Počet realizovaných prvkov zelenej infraštruktúry;
- Počet novo zaradených monitorovaných lokalít;
- Počet monitorovaných lokalít, kde došlo k zvýšeniu počtu monitorovaných druhov alebo biotopov.

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany stanovená hodnota v OP: 20 131 ha;
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **11 696,47 ha**

Otvorené výzvy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa:

Č. výzvy a zameranie	Alokácia (€)
22. výzva zameraná na dobudovanie sústavy Natura 2000 - realizácia schválených dokumentov starostlivosti (mimo schémy štátnej pomoci),	25 mil.
29. výzva zameraná na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov a ich služieb mimo chránených území a zelenú infraštruktúru	27,6 mil.
49. výzva (kód OPKZP-PO1-SC131-2018-49) – zameraná na dobudovanie sústavy Natura 2000 - realizácia schválených dokumentov starostlivosti (aktivity podliehajúce pravidlám štátnej pomoci)	30 mil.
Spolu	82,6 mil.

Aj keď proces predkladania žiadostí o nenávratný finančný príspevok (kľúčovým žiadateľom je Štátna ochrana prírody SR) je spomalený a oneskorený a z disponibilnej alokácie uvedených výziev je ešte viac než polovica (46 705 105 €) nepokrytá schválenými a predloženými ŽoNFP, RO pre OP KŽP nesúhlasil s presunom vyššie uvedenej nepokrytej sumy z OP KŽP na opatrenia proti pandémie COVID-19.

Dôvodom je, že SR má v oblasti ochrany prírody povinnosti vyplývajúce najmä zo smerníc EÚ o biotopoch a vtákoch s rizikom infringementov za ich nesplnenie. **Disponibilné zdroje z týchto výziev je potrebné ponechať k dispozícii na zabezpečenie dosiahnutia hodnoty ukazovateľa „Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“, ktorý je kľúčový z hľadiska dosahovania cieľov v oblasti ochrany prírody.**

V rámci ŠC 1.3.1 sú v súčasnosti ešte otvorené aj výzvy, ktoré nemajú príspevok k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“. Ich alokácia je už z väčšej časti zazmluvnená, takže k dispozícii sú len zostatkové zdroje:

Č. výzvy a zameranie	Alokácia (€)	Zazmluvnené (€)	Zostatok (€)	V konaní (€)	Zostatok (€)
13. výzva zameraná na monitorovanie druhov a biotopov európskeho významu	18 mil.	17 777 934	222 066	0	222 066
26. výzva zameraná na dobudovanie sústavy Natura 2000 – vypracovanie dokumentov starostlivosti	4 mil.	3 361 634	638 366	0	638 366
SPOLU	22 mil.	21 139 568	860 432	0	860 432

Uvedené zostatkové zdroje z výziev č. 13 a č. 26 vo výške 860 432 € spolu so zostatkom zdrojov tohto špecifického nepokrytých výzvami v sume 16 966 985 €, t. j. celkom 17 827 417 €, je možné realokovať na opatrenia súvisiace s epidemiou COVID-19.

PRIORITNÁ OS 2 - Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Zdroje alokované na ŠC 293 098 900 €

Zostatok alokácie **48 397 343 €**

V danom prípade zostatok alokácie zahŕňa:

- 10 000 000 € na plánovanú výzvu na podporu informačných programov v oblasti adaptácie na zmenu klímy, vrátane budovania ekocentier;
- 10 000 000 € na výzvu zameranú na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (predmetná výzva s kódom OPKZP-PO2-SC211-2020-62 už bola vyhlásená dňa 27. 4. 2020, keďže však údaje v tabuľke sú k 24. 4. 2020, jej alokácia je ešte vykázaná v rámci zdrojov nepokrytých výzvami);
- 28 397 343 € - suma úspor po ukončení verejných obstarávaní projektov zazmluvnených v rámci 21. výzvy.

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- Počet realizovaných vodozádržných opatrení

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Počet aktualizovaných alebo novovytvorených plánovacích podkladov manažmentu povodňových rizík (na úrovni SR)
stanovená hodnota v OP: **4**
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **4**
- Počet novovytvorených metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy
stanovená hodnota v OP: 10
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **10**
- Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany
stanovená hodnota v OP: 10 615
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **3955**

Otvorená výzva, ktorá prispieva k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet aktualizovaných alebo novovytvorených plánovacích podkladov manažmentu povodňových rizík (na úrovni SR)“:

- výzva č. 44 zameraná na aktualizáciu máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizáciu plánov manažmentu povodňových rizík, s alokáciou 12 000 000 €

Disponibilné zdroje na túto výzvu, v ktorej žiadateľom je rezortná organizácia Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., je potrebné ponechať.

Otvorená výzva, ktorá prispieva k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet novovytvorených metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy“:

- výzva č. 54 zameraná na rozvoj metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, s alokáciou 1 700 000 €.

Disponibilné zdroje na túto výzvu, v ktorej žiadateľom je rezortná organizácia Slovenská agentúra životného prostredia, je potrebné ponechať.

Otvorené výzvy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“:

- **výzva č. 21 zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok**, s alokáciou 185 338 368 €. Pôvodná alokácia tejto výzvy bola opakovane znižovaná, naposledy zo sumy 246 600 000 € vzhľadom na nepridelenú výkonnostnú rezervu a realokáciu z PO 2 do PO 1. Žiadateľmi/prijímateľmi v tejto výzve sú mestá a obce, ale najmä rezortná organizácia Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Aktuálne sú zazmluvnené projekty v sume 104 500 084 €, ktorými sú dosiahnuté cca 2/3 cieľovej hodnoty ukazovateľa, t. j. 6647 obyvateľov. Po realokácii disponibilných (nepokrytých projektmi, schválenými ani predloženými žiadosťami o NFP) zdrojov z výzvy č. 18 a zvyšku zdrojov v sume 2,39 mil. € nepokrytých výzvami **bude z výzvy č. 21 realokovaných ešte 19 804 148 € na opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19.**

V prípade, ak by z disponibilnej sumy z výzvy č. 18 (viď nižšie) bola jej časť vo výške 5 mil. € použitá na navýšenie alokácie výzvy č. 40 zameranej na vodozádržné opatrenia v intraviláne sídiel, bola by celková výška realokácie z prioritnej osi 2 OP KŽP dosiahnutá ďalším znížením alokácie výzvy č. 21 o 5 mil. €, teda z výzvy 21 by došlo k realokácii sumy 24 804 148 €.

V súčasnosti je však voľná alokácia výzvy č. 21 len vo výške 61 034 136 €, teda nepokrytý rozdiel predstavuje sumu 2 245 864 €, na ktorú pri zachovanej mernej investičnej náročnosti pripadá 140 osôb. Predpokladané zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa „počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany chránených pred povodňami“ je teda 140 osôb, čo je zo súčasných 10 615 osôb zníženie iba vo veľmi malej miere - 1,3 % (v prípade ďalšieho zníženia alokácie výzvy č. 21 o 5 mil. €. by zníženie ukazovateľa predstavovalo max. 453 osôb, čo je o 4,3 % menej oproti pôvodnej cieľovej hodnote). V navrhovanej zmene OP KŽP sa cieľová hodnota uvedeného ukazovateľa znižuje o 140 osôb.

- **výzva č. 18. zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov**, s alokáciou 50 000 000 €. V rámci tejto výzvy je však počet predložených žiadostí o nenávratný finančný príspevok a záujem žiadateľov nízky, a to aj napriek vytvoreniu osobitnej Pracovnej skupiny Monitorovacieho výboru pre OP KŽP na podporu zelených opatrení v rámci výziev zameraných na protipovodňovú ochranu a vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine, ktorej členmi sú aj zástupcovia mimovládnych organizácií, Únie miest, ZMOS, SAŽP a na príprave tejto výzvy sa taktiež podieľali. Zazmluvnený je zatiaľ iba jeden projekt v sume 1 668 957 € a v rámci výzvy je stále ešte **disponibilná (nepokrytá zazmluvnenými projektmi, schválenými ani predloženými ŽoNFP) suma 45 526 402 €. Na opatrenia súvisiace s epidemiou COVID-19 bude realokovaná buď celá táto suma alebo suma max. o 5 mil. € nižšia.**

5 mil. € je rezervná suma pre prípadné navýšenie alokácie výzvy č. 40 na vodozádržné opatrenia v intraviláne sídel, ak by suma ŽoNFP, ktoré splnili kritériá odborného hodnotenia, presiahla disponibilnú alokáciu výzvy. V prípade využitia tejto rezervnej sumy na navýšenie alokácie 40. výzvy by sa celková výška realokácie z prioritnej osi 2 OP KŽP dosiahla znížením alokácie výzvy č. 21 o 24 804 148 €.

Dôvodov nízkeho počtu projektov predložených v rámci výzvy č. 18 je niekoľko. Jedným z nich je potreba preukázať príspevok k plneniu ukazovateľa “Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“ (aj keď minimálny – v podobe aspoň 1 chráneného obyvateľa). Zároveň sa zvýšený počet obyvateľov chránených pred povodňami musí vzťahovať k ohrozeným oblastiam s existujúcim alebo potenciálne významným povodňovým rizikom, ktoré sú vymedzené v Plánoch manažmentu povodňového rizika. Ďalším dôvodom je rozdrobenosť pozemkov, na ktorých majú byť tieto opatrenia realizované, komplikované vlastnícke vzťahy a z toho vyplývajúci náročný a zdĺhavý proces majetkovo - právneho vysporiadania. Súčasne z dôvodu, že prevažnú časť územia povodia zaberajú lesy a poľnohospodárska krajina, opatrenia na spomalenie odtoku vody z povodia mali a majú byť podporované prostredníctvom Programu rozvoja vidieka (PRV).³

Nízky počet projektov zameraných na zelené opatrenia na ochranu pred povodňami sa však riadiaci orgán snaží kompenzovať tým, že výzvami v rámci prioritnej osi 2 podporuje vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine. S cieľom zmiernenia negatívnych dôsledkov zmeny klímy v urbanizovanej krajine, ktoré sa prejavujú vo forme sucha a letných horúčav, sú zo zdrojov OP KŽP podporované projekty v rámci výzvy č. 40 zameranej na vodozádržné opatrenia v intraviláne sídiel (uzavretie výzvy je naplánované na 28. 5. 2020) a výzvy č. 62 zameranej na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (vyhlásenej dňa 27. 4. 2020). Predmetom podporovaných projektov je realizácia opatrení v zastavanom území v intraviláne a/alebo extraviláne obcí, ktoré zachytávajú zrážkovú vodu s cieľom zmiernenia dopadov vysokých teplôt a sucha.

Aktuálny stav (k 24. 4. 2020) v rámci výzvy č. 40, zameranej na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine, bol nasledovný:

Alokácia	Zazmluvnené (EÚ zdroj) v €		Schválené (EÚ zdroj) v €		V konaní (EÚ zdroj) v €	
17 000 000	19 projektov	2 608 246	5 ŽoNFP	736 690	120 ŽoNFP	22 985 660

(Pozn.: Navyše, dňa 27. 4. 2020 bola vyhlásená výzva č. 62 zameraná na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine, s alokáciou 10 mil. €).

³ Riešenie problematiky zadržiavania vody v krajine a spomalenia rýchleho odtoku zrážkových vôd z dôvodu nesprávneho hospodárenia v lesoch a poľnohospodárskej krajine do vodných tokov je v rámci programového obdobia 2014 – 2020 zabezpečené prostredníctvom deliacej línie OP KŽP s PRV. Z PRV sa podporuje zahrádzanie bystrín v lesoch podľa § 27 zákona o lesoch, výstavba a rekonštrukcia technických diel pre akumuláciu vody v lesoch na účely ochrany pred požiarmi podľa § 27 zákona o lesoch, ako aj budovanie objektov protipovodňovej ochrany v lesoch, na realizáciu ktorých sa nevyžaduje stavebné povolenie (napr. drobné prekladané drevené hrádzky (zruby) alebo sypané kamenné hrádzky na lesných pozemkoch zabezpečujúce záchyt splavenín, udržanie vody v krajine resp. spomalenie jej odtoku). PRV podporuje aj hydromelioračné opatrenia v poľnohospodárskej krajine. S cieľom dosiahnutia komplementarity podpory a predchádzania duplicitnému financovaniu neboli tieto aktivity oprávnené na podporu v rámci OP KŽP.

Zostatok zdrojov v oblasti ochrany pred povodňami (v rámci ŠC 2.1.1) nepokrytých výzvami v sume 2,39 mil. € spolu so zostatkom zdrojov z výzvy č. 21 a výzvy č. 18 v celkovej sume 67 717 762 € je možné realokovať na opatrenia súvisiace s epidémiou COVID-19.

Pre úplnosť nižšie uvádzame aj stručnú informáciu k tým oblastiam, z ktorých sa realokácia zdrojov nenavrhuje.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Zdroje alokované na ŠC	402 882 766 €
Zostatok (nepokrytý výzvami)	28 225 818 €

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov,
- zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov,
- vybudovaný jednotný environmentálny monitorovací a informačný systém v odpadovom hospodárstve

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- zvýšená kapacita recyklácie odpadu
cieľová hodnota stanovená v OP KŽP: 197 466 t/rok
chýbajúca hodnota na dosiahnutie cieľovej hodnoty: **36 136 t/rok**

Otvorené výzvy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa:

Č. výzvy a zameranie	Alokácia (€)
15. výzva zameraná prípravu na opätovné použitie a recykláciu nebezpečných odpadov	40 mil.
16. výzva zameraná na prípravu na opätovné použitie a zhodnocovanie nie nebezpečných odpadov	100 mil.
32. výzva zameraná na triedený zber komunálnych odpadov (KO), mechanicko-biologickú úpravu zmesového KO a zhodnocovanie biologicky rozložiteľného KO v najmenej rozvinutých okresoch	27 mil.
56. výzva zameraná na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov	8 mil.
Spolu	175 mil.

Disponibilné zdroje z týchto výziev je potrebné ponechať k dispozícii na zabezpečenie dosiahnutia hodnoty ukazovateľa „Zvýšená kapacita recyklácie odpadu“. Ide o ťažiskový cieľ a ukazovateľ v rámci hierarchie odpadového hospodárstva a cieľov vyplývajúci zo smerníc EÚ v tejto oblasti. Tým sa zároveň zvýši aj hodnota ukazovateľa „Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov“.

Disponibilný zostatok (nepokrytý výzvami) v rámci ŠC 1.1.1 plánuje riadiaci orgán pre OP KŽP využiť na navýšenie alokácie výzvy č. 56 zameranej na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO) prostredníctvom budovania kompostární. Alokácia výzvy predstavuje 8 mil. €, ale už v súčasnosti suma žiadaného nenávratného finančného príspevku zo zdrojov EÚ v rámci predložených ŽoNFP predstavuje 18,67 mil. €. Vzhľadom na požiadavky na zvýšenie miery zhodnocovania BRKO vyplývajúce zo smerníc EÚ v oblasti odpadového hospodárstva a potrebu dosiahnuť odklon od skládkovania je zachovanie disponibilných zdrojov pre podporu projektov tohto zamerania veľmi dôležité.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Zdroje alokované na ŠC	512 773 392 €
Zostatok	87 827 967 €

Uvedený zostatok vznikol v dôsledku nepridelenia výkonnostnej rezervy prioritnej osi 2 a realokácie z prioritnej osi 2 do prioritnej osi 1 v rámci ostatnej zmeny OP KŽP na verziu 10.1.

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd

Ukazovateľ bude splnený na základe zazmluvnených projektov z výzvy č. 1.

K zvýšeniu dosiahnutej hodnoty tohto ukazovateľa dôjde aj prostredníctvom projektov z otvorenej výzvy č. 43, zameranej na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpad. vôd v aglomeráciách do 2000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd s alokáciou 40 200 000 €, pričom v konaní sú žiadosti v sume 42 155 772 €.

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody
hodnota stanovená v OP KŽP: 86 079
chýbajúca hodnota k dosiahnutiu: **3 188 obyvateľov**

Otvorená výzva, ktorá prispieva k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa:

- výzva č. 47 zameraná na intenzifikáciu a modernizáciu existujúcich úpravní povrchových vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody, s alokáciou 25 370 000 €.

Disponibilné zdroje z tejto výzvy je potrebné ponechať.

Aj napriek tomu, že v tomto ŠC predstavuje zostatok zdrojov nepokrytých výzvami 87 827 967 €, je potrebné tieto zdroje zachovať na podporu ďalších projektov zameraných na odvádzanie a čistenie odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO (napr. zo zásobníka, ktorý bol vytvorený v 1. výzve alebo vyhlásením novej výzvy), **pretože v tejto oblasti ešte nie sú splnené záväzky SR vyplývajúce zo zmluvy o pristúpení k EÚ** a prebieha infringement kvôli nesplneniu požiadaviek vyplývajúcich smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd.

Do úvahy prichádza aj využitie časti týchto disponibilných zdrojov na navýšenie alokácie výzvy č. 43 zameranej na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd, ak by alokácia výzvy nepostačovala na schválenie ŽoNFP, ktoré splnili kritériá hodnotenia.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

Zdroje alokované na ŠC 88 500 870 €

Zostatok (nepokrytý výzvami) 5 831 890 €

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté:

- Počet analyzovaných vzoriek povrchových a podzemných vôd

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Počet podporených objektov monitorovacej siete povrchových a podzemných vôd
hodnota stanovená v OP KŽP: 2 295
chýbajúca hodnota k dosiahnutiu: **992**
- Počet vyhodnotených vodných útvarov povrchových a podzemných vôd
hodnota stanovená v OP KŽP: 1 835
chýbajúca hodnota k dosiahnutiu: **190**
- Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch
hodnota stanovená v OP KŽP: 345
chýbajúca hodnota k dosiahnutiu: **330**
- Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov

hodnota stanovená v OP KŽP: 34
chýbajúca hodnota k dosiahnutiu: **34**

Otvorená výzva, ktorá prispieva k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch“:

- Výzva č. 17 zameraná na zabezpečenie spojitosti vodných tokov - alokácia 16 000 000 €

Disponibilné zdroje z tejto výzvy je potrebné ponechať.

Na dosiahnutie hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa „Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov“ je plánovaná výzva v 7. mesiaci 2020 na aktivitu „Podpora zefektívnenia nástrojov koncepčného a informačného charakteru uplatňovaných v oblasti ochrany vôd a vodného hospodárstva“ s alokáciou 600 000 €. Disponibilné zdroje na túto výzvu je potrebné ponechať.

Otvorenou výzvou, ktorá nemá príspevok k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa, je výzva č. 52, kde je už predložená žiadosť rezortnej organizácie Výskumného ústavu vodného hospodárstva, takže v nej nie sú disponibilné zdroje:

Č. výzvy a zameranie	Alokácia	Zazmluvnené	Zostatok	V konaní	Zostatok
č. 52 zameraná na optimalizovanie informačných nástrojov v oblasti vôd	5 500 000	0	5 500 000	4 989 597,16	510 402,84

Zostatok zdrojov tohto špecifického cieľa nepokrytých výzvami (5 831 890 €) je potrebné zachovať, a to aj vzhľadom na sprísňovanie požiadaviek na monitorovanie vôd, vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ. Žiadateľmi sú rezortné organizácie (VÚVH, SHMÚ, ŠGÚDŠ, SVP, š. p.) a je potrebné ešte zvýšiť dosahované hodnoty ukazovateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych zátŕaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Zdroje alokované na ŠC 224 944 027 €
Zostatok 742 235 €

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty budú (na základe predpokladu zo zazmluvnených projektov) dosiahnuté: N/A

Ukazovatele programu, ktorých hodnoty nie sú dosiahnuté:

- Celkový povrch rekultivovanej pôdy (ha)
stanovená hodnota v OP: 141
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **36,25**

- Plocha preskúmaných environmentálnych záťaží (ha)
stanovená hodnota v OP: 36
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **17,32**
- Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží (ha)
stanovená hodnota v OP: 446
chýbajúca hodnota k jej dosiahnutiu: **240,90**

Otvorené výzvy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu hodnoty ešte nesplneného ukazovateľa:

- výzva č. 3 zameraná na prieskum environmentálnych záťaží, s alokáciou 23 000 000 €
- výzva č. 4 zameraná na monitorovanie environmentálnych záťaží, s alokáciou 5 330 000 €
- výzva č. 5 zameraná na sanáciu environmentálnych záťaží, s alokáciou 193 000 000 €.

Zostatok zdrojov tohto špecifického cieľa nepokrytých uvedenými výzvami je malý (742 235 €), nenavrhuje sa realokovať a je potrebné zachovať na prípadné navýšenie alokácie na sanáciu environmentálnych záťaží.

V súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ je predmetom podpory sanácia environmentálnych záťaží v tých prípadoch, keď pôvodca nie je známy alebo zanikol a povinnú osobu nie je možné určiť, takže povinnosť zabezpečiť sanáciu environmentálnych záťaží prechádza na štát, t. j. na ministerstvo určené uznesením vlády SR. Vo väčšine prípadov bolo určené ako zodpovedné za sanáciu jednotlivých environmentálnych záťaží Ministerstvo životného prostredia SR.

Návrh úpravy OP KŽP vzťahujúci sa k PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

V rámci prioritnej osi 3 sa priamo do predmetu jej podpory začleňujú opatrenia na boj s pandémiou COVID-19. Ide o opatrenia, ktoré prispejú k lepšiemu zvládnutiu situácie, kedy dochádza k šíreniu vírusu COVID-19 v populácii, a to posilnením vybavenia na jeho detekciu, ako aj na spomalenie jeho šírenia. Uvedené opatrenia budú realizované zo zdrojov súčasnej alokácie PO 3, takže nedochádza k jej zmene. Začlenením opatrení na boj s epidémiou COVID-19 do predmetu podpory PO 3 nedochádza ani k zníženiu pôvodných cieľových hodnôt jej ukazovateľov výstupu.

Zmenami v rámci PO 3 sa teda rozširujú možnosti podpory opatrení v oblasti riadenia rizík, mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy aj o opatrenia zamerané na riešenie mimoriadnej situácie vyvolanej pandémiou COVID-19. Toto rozšírenie sa umožňuje prostredníctvom doplnenia opisu *ŠC 3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy* a *ŠC 3.1.3: Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy*, ako aj charakteristík ich oprávnených aktivít. Týmto doplnením textovej časti sa umožňuje podpora opatrení na boj s pandémiou COVID-19 ako

riešenie problému so šírením infekčných chorôb, pričom v zmysle správy Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) *Zmena klímy a ľudské zdravie* môžu byť aj zmeny v spôsoboch prenosu infekčných chorôb jedným z dôsledkov zmeny klímy.

Do kapitoly 2.3.1.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu, Tabuľky 32 Spoločné ukazovatele výstupu a špecifické ukazovatele výstupu na úrovni programu, v členení podľa investičnej priority a kategórie regiónu (ak relevantné) boli doplnené nasledujúce ukazovatele:

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)
CV1	Hodnota zakúpených osobných ochranných prostriedkov	EUR	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	9 807 930
CV3	Hodnota liekov zakúpených v súvislosti s COVID-19	EUR	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	3 995 000
CV6	Časti osobných ochranných prostriedkov (OOP)	ochranné prostriedky	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	2 366 806
CV10	Podporovaná testovacia kapacita pre COVID-19	testy	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	250 000

Doplnenie merateľných ukazovateľov sa vzťahuje len k ŠC 3.1.3 aktivita A. Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov boli predbežne určené na základe predložených ŽoNFP. Vzhľadom na to, že výzva na predloženie ŽoNFP ešte nebola uzavretá a budú doručené aj ďalšie ŽoNFP, cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov budú revidované po uzávierke výzvy a na základe zazmluvnených projektov, ktoré sú zamerané na zníženie negatívnych dopadov v súvislosti so šírením COVID-19.

Veľmi dôslednou analýzou zároveň Ministerstvo vnútra SR dospelo k záveru, že projekt „**Budovanie modulu leteckého hasenia požiarov s využitím helikoptér**“ je pri aktuálnom stave verejného obstarávania a roku implementácie nerealizovateľný. Každý procesný úkon verejného obstarávateľa je úspešnými uchádzačmi rámcovej dohody namietaný na Úrade pre verejné obstarávanie a preto nie je do dnešného dňa podpísaná kúpna zmluva na dodanie helikoptér so zohľadnením trvania výroby a dodania.

Ďalším predlžovaním tohto procesu sa významne zvyšuje riziko, že tieto finančné prostriedky nebudú môcť byť využité na naplnenie cieľov.

Z tohto dôvodu dochádza k úprave v rámci ŠC 3.1.3 – Aktivita B - Vybudovanie technickej a inštitucionálnej podpory špecializovaných záchranných modulov o úpravu taxatívne vymedzených špeciálnych záchranárskych modulov v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany, a to zrušením modulu leteckého hasenia požiarov s využitím helikoptér a doplnením Other response capacities - Teams for mountain search and rescue. Na Other response capacities sa rovnako vzťahujú povinnosti a pravidlá uvedené vo Vykonávacom rozhodnutí EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany.

Táto úprava nebude mať za následok zníženie hodnôt ukazovateľov na programovej úrovni.

Návrh úpravy OP KŽP vzťahujúci sa k PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Celková alokácia finančných prostriedkov pre prioritnú os 4 – *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* je na úrovni 877 772 813 €, pričom v zmysle uznesenia vlády SR a materiálu „Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou koronavírusu COVID-19“, ktorý bol schválený dňa 28. 4. 2020 z tejto prioritnej osi sa realokujú zdroje Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 90 mil. € do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, prioritnej osi 11 Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP a prioritnej osi 12 Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji. Týmito zdrojmi budú podporené opatrenia na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 v prostredí malých a stredných podnikov.

Cieľom Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (“SIEA”) ako sprostredkovateľského orgánu pre OP KŽP bolo i napriek prvej inštrukcii CKO, podľa ktorej sa majú na boj proti pandémii COVID-19 a jej následkami využiť všetky zdroje, ktoré nie sú zazmluvnené alebo schválené rozhodnutím o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, zachovať vnútornú logiku prioritnej osi a zabezpečiť dostatočnú podporu aktivít zameraných na plnenie požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia. Suma 90 mil. € preto predstavuje akýsi kompromis medzi požiadavkami Vlády SR a snahou SIEA naplniť predpoklady, ktoré predchádzali nastaveniu OP KŽP v oblasti energetiky.

Po hĺbkovej analýze stavu kontrahovaných projektov, schválených žiadostí o NFP, predložených žiadostí o NFP, ktoré sú v procese administratívneho overenia, resp. odborného hodnotenia, ale i voľných alokácii otvorených výziev a tiež výziev plánovaných, SIEA navrhuje zníženie alokácie pre ŠC 4.2.1 - *Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch*, 4.3.1 – *Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov*, 4.4.1 - *Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrené súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území* a 4.5.1 - *Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple*, alokácia zostane zachovaná, resp. mierne navýšená pre opatrenia spadajúce pod ŠC 4.1.1 - *Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR*. Predmetnou zmenou sa okrem iného zabezpečí naplnenie hodnôt merateľných ukazovateľov výkonnostného rámci: CO30 Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov a O0183 Podlahová plocha budov obnovených nad rámec minimálnych požiadaviek.

Prehľad špecifických cieľov dotknutých revíziou

Špecifický cieľ	Rozdiel	Percentuálny podiel na celkovom znížení v PO 4
4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch	21 561 980	23,96%
4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov	10 222 952	11,36%
4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrené súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území	14 797 053	16,44%

4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple	43 418 015	48,24%
---	------------	--------

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

V rámci predmetného ŠC boli vyhlásené 3 otvorené výzvy zamerané na realizáciu energetických auditov a realizáciu opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti z nich vyplývajúcich, k 24.4.2020 boli zazmluvnené projekty vo výške 40 438 337,98 € (EÚ zdroje), 1 080 576,84 € je viazaných v schválených žiadostiach o NFP, v procese sú žiadosti o NFP so žiadaným príspevkom vo výške 30 007 754,27 €.

Výzva č. 30 bola uzavretá po ukončení deviatich hodnotiacich kôl, pričom momentálne prebieha konanie o žiadostiach predložených v rámci posledného hodnotiaceho kola, ostatné hodnotiace kolá sú už ukončené.

Za účelom zabezpečenia požadovaných zdrojov pre opatrenia v súvislosti s pandémiou COVID-19 SIEA pristúpi k zníženiu alokácie oboch momentálne ešte otvorených výziev:

- Alokácia výzvy č. 46 sa zníži z pôvodných 50 mil. € na 35 mil. €
V rámci tejto výzvy bolo ukončených k 24.4.2020 7 hodnotiacich kôl, navrhované zníženie alokácie zohľadňuje všetky schválené žiadosti o NFP, žiadosti v procese konania o žiadosti ale zohľadňuje aj predpokladaný dopyt zo strany žiadateľov v ďalších hodnotiacich kolách.
- Alokácia výzvy č. 59 sa zníži z pôvodných 10 mil. € na 4,7 mil. €.
Táto výzva de minimis bola vyhlásená koncom roku 2019, k 24.4.2020 bolo ukončené iba jedno hodnotiace kolo, navrhované zníženie vytvára predpoklad k realizácii ešte niekoľkých hodnotiacich kôl.

Predmetná redukcia alokovaných finančných prostriedkov určených pre aktivity predmetného ŠC bude mať priamy vplyv na schopnosť naplnenia cieľových hodnôt dotknutých merateľných ukazovateľov. Pri návrhu úpravy cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov SIEA postupovala v zmysle algoritmu, ktorý bol použitý pri stanovovaní hodnôt pri tvorbe Operačného programu, pri ktorom sa vychádzalo z definovanej investičnej náročnosti dosiahnutého výkonu voči poskytnutému príspevku. V nadväznosti na vyššie uvedené preto SIEA prepočítala všetky merateľné ukazovatele vzhľadom na upravený maximálny príspevok pre tieto aktivity a navrhuje nasledovnú úpravu merateľných ukazovateľov:

Návrh úpravy merateľných ukazovateľov pre špecifický cieľ 4.2.1

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Nová hodnota (Corona)	percento
CO01	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora / Počet podporených podnikov	počet	220,00	166,00	-24,55 %
CO30	Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných	MW	47,00	35,00	-25,53 %

	zdrojov				
CO34	Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov	t ekviv. CO ₂	90 451,00	69 987,00	-22,62 %
O003 1	Počet zavedených systémov merania a riadenia	počet	30,00	22,00	-26,67 %
O003 2	Počet podnikov s registrovaným EMAS a zavedeným systémom environmentálneho manažérstva	počet	30,00	22,00	-26,67 %
O018 4	Predpokladaná úspora PEZ v podniku podľa energetického auditu	MWh/rok	243 161,00	188 146,00	-22,62 %
O018 5	Úspora PEZ v podniku	MWh/rok	243 161,00	188 146,00	-22,62 %
O018 8	Zvýšená kapacita výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov	MWe	20,00	15,00	-25,00 %
O018 9	Zvýšená kapacita výroby tepla z obnoviteľných zdrojov	MWt	27,00	20,00	-25,93 %

Cieľovú hodnotu merateľného ukazovateľa O0029 Počet opatrení energetickej efektívnosti realizovaných v podnikoch SIEA navrhuje i napriek zníženiu alokovaných finančných prostriedkov ponechať, nakoľko táto hodnota je naplnená už v rámci kontrahovaných projektov. V prípade ukazovateľa výstupu O0030 Počet energetických auditov nedochádza k zmene pôvodnej cieľovej hodnoty, nakoľko uvedený ukazovateľ je naviazaný na aktivitu A Zabezpečenie energetických auditov v MSP, ktorej sa zníženie alokácie pre v rámci tohto špecifického cieľa nedotklo.

V rámci ŠC 4.2.1 sa zároveň navrhuje odstrániť formálny nedostatok súvisiaci s už predtým schválenou zmenou OP KŽP, v rámci ktorej sa v prípade využitia finančných nástrojov oprávnenými prijímateľmi stali “fyzické a/alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie” (kým v prípade poskytovania nenávratného finančného príspevku sú oprávnenými prijímateľmi fyzické a/alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v priemyselných odvetviach a v službách nadväzujúcich na tieto odvetvia). Táto zmena prijímateľov však nebola premietnutá do znenia príslušnej podaktivity v rámci aktivity B. Implementácia opatrení vyplývajúcich z energetických auditov, a preto sa navrhuje upraviť jej znenie vložím textu v zátvorke takto: “rekonštrukcia a modernizácia stavebných objektov v oblasti priemyslu a služieb na to nadväzujúcich (resp. služieb všeobecne - v prípade finančných nástrojov) za účelom zníženia ich energetickej náročnosti”. Danou úpravou dochádza v prípade využívania finančných nástrojov k zosúladieniu charakteru oprávnených prijímateľov a oprávnenej aktivity.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

V rámci predmetného ŠC boli vyhlásené 3 otvorené výzvy zamerané na obnovu verejných budov, pričom žiadosti o NFP predložené v rámci druhého a súčasne posledného hodnotiaceho kola výzvy č. 48 sú v procese konania o žiadosti. Schválené a kontrahované projekty vytvorili predpoklad naplnenia všetkých cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov vzťahujúcich sa k predmetnému špecifickému cieľu.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území

Predmetný ŠC cieľ je realizovaný prostredníctvom šiestich aktivít:

- A. Vypracovanie a implementácia nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti vrátane aktualizácie a implementácie koncepcií rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky;
- B. Zavádzanie systémov energetického a environmentálneho manažérstva vrátane energetických auditov a schémy EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS);
- C. Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni;
- D. Zvyšovanie informovanosti v oblasti nízkouhlíkových opatrení najmä energetickej efektívnosti a využívania OZE vrátane poradenstva, informačných kampaní, odborných seminárov, konferencií a aktivít pre deti a mládež;
- E. Zavádzanie systému pravidelného poradenstva a zvyšovania informovanosti pre verejný sektor, energetických manažérov, audítorov, poskytovateľov energetických služieb;
- F. Rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti, využívania OZE a iných nízkouhlíkových opatrení;

pričom pre aktivity A., B. a C. boli vyhlásené 3 otvorené dopytovo orientované výzvy, v rámci ktorých boli k 24.4.2020 zazmluvnené projekty vo výške 2 689 929,3 € (EÚ zdroje), v procese sú žiadosti o NFP so žiadaným príspevkom vo výške 3 019 106,93 €.

Výzva č. 39 (aktivita A) bola už uzavretá v roku 2019, dve doposiaľ otvorené výzvy:

- Výzva č. 35 zameranú na zavádzanie systémov energetického a environmentálneho manažérstva vrátane energetických auditov a schémy EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit (aktivita B)
- Výzva č. 53 zameranú na rozvoj energetických služieb (aktivita C)

SIEA plánuje uzavrieť nasledujúcim hodnotiacim kolom, čo bude mať za následok zníženie finančných prostriedkov alokovaných pre tieto výzvy spolu o 5,8 mil. €, pričom predmetné zníženie bude rozdelené podľa sumy požadovaného NFP žiadostí predložených v rámci týchto výziev. Táto suma bude doplnená o ďalších 9 mil. €, ktoré boli pôvodne vyhradené pre aktivitu C Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni, t.j. celkovo bude alokácia vzťahujúca sa k predmetnému špecifickému cieľu znížená celkovo o 14,8 mil. €.

V rámci aktivity D., E. a F. predmetného ŠC sú implementované tri národné projekty, ktoré sú realizované prostredníctvom Sekcie energetických činností SIEA: Žiť energiou, RMEE a Odborne o energii.

Ako je uvedené vyššie, zníženie alokovaných finančných prostriedkov má priamy vplyv na schopnosť naplnenia cieľových hodnôt dotknutých merateľných ukazovateľov, čo sa v rámci tohto špecifického cieľa premieta do nasledujúcich merateľných ukazovateľov:

Návrh úpravy merateľných ukazovateľov pre špecifický cieľ 4.4.1

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Nová hodnota (Corona)	percento
O0036	Počet zavedených systémov energetického manažérstva	počet	80,00	1,00	-98,75 %
O0050	Počet registrácií EMAS a zavedených systémov environmentálneho manažérstva	počet	10,00	1,00	-90,00 %

Dôvodom výrazného zníženia týchto ukazovateľov je ich naviazanosť na realizáciu projektov spadajúcich pod aktivitu B. Zavádzanie systémov energetického a environmentálneho manažérstva vrátane energetických auditov a schémy EÚ pre environmentálne manažerstvo a audit (EMAS), t.j. projektov realizovaných v rámci výzvy č. 35. Táto výzva bola vyhlásená koncom roka 2017, počas deviatich hodnotiacich kôl však bola predložená a schválená iba jedna žiadosť o NFP so žiadaným príspevkom vo výške 53 315,8 €. Z dôvodu nízkeho dopytu zo strany potenciálnych žiadateľov sa preto navrhuje zostávajúcu nevyčerpanú alokáciu (pôvodná alokácia pre túto výzvu a aktivitu bola vo výške 3 mil. €) využiť pre opatrenia pre boj s COVID-9, čo zodpovedá percentu zníženia cieľových hodnôt týchto merateľných ukazovateľov. Hodnoty ostatných merateľných ukazovateľov vzťahujúcich sa k predmetnému ŠC sa meniť nebudú.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

Uvedený ŠC je napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla
- B. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW

Pre aktivitu A. boli vyhlásené 3 otvorené výzvy č. 20, č. 50 a výzva de minimis č. 57, v rámci ktorých k 24.4.2020 boli zazmluvnené projekty vo výške 83 903 652,50 € (EÚ zdroje), 428 104,49 € je viazaných v schválených žiadostiach o NFP, v procese sú žiadosti o NFP so žiadaným príspevkom vo výške 17 620 921,7 €. Výzvy č. 20 a výzva č. 50 boli už uzavreté, pri výzve č. 57 s alokáciou 10 mil. € bolo k 24.4.2020 ukončené prvé hodnotiace kolo. Za účelom maximalizácie objemu finančných prostriedkov pre opatrenia proti COVID-19 bude znížená alokácia pre túto výzvu o 5 mil. €. K zníženiu alokácie dôjde aj pre aktivitu B. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW, a to z pôvodne plánovaných 25 mil. € na 20 mil. €. Predmetné zníženie sa však neodráži na už vyhlásenej výzve č. 60, zameranej na podporu zariadení na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (aktivita B.). Táto výzva mala k 24.4.2020 ukončené prvé hodnotiace kolo.

V rámci ŠC 4.5.1, aktivity A. je na august 2020 naplánované vyhlásenie výzvy (pokrývajúcej aj aktivitu A. a B. ŠC 4.1.1) v objeme 20 mil. €, ktorá bude určená pre región hornej Nitry.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, zníženie alokovaných prostriedkov bude mať za následok zníženie cieľových hodnôt nasledujúcich merateľných ukazovateľov:

Návrh úpravy merateľných ukazovateľov pre špecifický cieľ 4.5.1

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Nová hodnota (Corona)	percento
CO34	Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov	t ekviv. CO ₂	271 441,00	205 704,00	-24,22 %
O0038	Úspora PEZ v systémoch centralizovaného zásobovania teplom	MWh/rok	969 151,00	734 444,00	-24,22 %
O0039	Množstvo tepla vyrobeného vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple	MWh/rok	400 000,00	320 039,00	-19,99 %
O0040	Zvýšenie inštalovaného výkonu zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple	MW	45,00	36,00	-20,00 %

Cieľovú hodnotu merateľného ukazovateľa O0037 Počet systémov centralizovaného zásobovania teplom s vyššou účinnosťou SIEA navrhuje i napriek zníženiu alokovaných finančných prostriedkov ponechať, keďže táto hodnota je naplnená už v rámci kontrahovaných projektov.

Všetky vyššie uvedené zmeny spočívajúce v znížení alokácie finančných prostriedkov pre PO 4 majú za následok tiež úpravu cieľovej hodnoty finančného ukazovateľa F0002 „Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii pre menej rozvinuté regióny SR“, ktorá sa upravuje z pôvodnej sumy 1 110 449 792 € na sumu 987 271 919 €.

Príloha: Doložka vplyvov na životné prostredie